

Profesijný štandard

Uvádzajúci odborný zamestnanec

Kariérová pozícia:	uvádzajúci odborný zamestnanec
---------------------------	--------------------------------

Opis profesijného štandardu

Štruktúra profesijného štandardu uvádzajúceho odborného zamestnanca

Profesijný štandard sa skladá zo súboru profesijných kompetencií, ktoré vytvárajú kompetenčný profil uvádzajúceho odborného zamestnanca. Sú zoradené do troch oblastí a opisujú profesijnú činnosť uvádzajúceho odborného zamestnanca:

- **Oblasť *Začínajúci odborný zamestnanec*** obsahuje profesijné kompetencie zamerané na poznanie začínajúceho odborného zamestnanca na začiatku adaptačného vzdelávania.
- **Oblasť *Adaptačné vzdelávanie*** obsahuje profesijné kompetencie zamerané na procesy plánovania a prípravy, koordinovania a hodnotenia adaptačného vzdelávania, smerujúce k rozvoju začínajúceho odborného zamestnanca.
- **Oblasť *Uvádzajúci odborný zamestnanec*** obsahuje profesijné kompetencie súvisiace s výkonom práce špecialistu – uvádzajúceho odborného zamestnanca, s jeho sebazdokonaľovaním a podieľaním sa na rozvoji školského zariadenia/školy.

Každá profesijná kompetencia je naplnená požadovanými **vedomosťami** (súbory poznatkov, ktoré tvoria nevyhnutné predpoklady na výkon a správne posúdenie činností v danej kompetencii) a **spôsobilosťami** (schopnosti nadobudnuté v praktickej činnosti).

Rozsah vedomostí a kvalita spôsobilostí sú vyjadrené prostredníctvom indikátorov (preukázateľnosť kompetencie). **Indikátory** opisujú možné prejavy jednotlivých profesijných kompetencií v praxi.

Kompetenčný profil uvádzajúceho odborného zamestnanca:

Oblasti	Profesijné kompetencie
1. Začínajúci odborný zamestnanec	1.1 Identifikovať rozvojové potreby začínajúceho odborného zamestnanca
2. Adaptačné vzdelávanie	2.1 Plánovať adaptačné vzdelávanie 2.2 Koordinovať a riadiť adaptačné vzdelávanie 2.3 Evalvovať adaptačné vzdelávanie
3. Uvádzajúci odborný zamestnanec	3.1 Stotožniť sa s kariérovou pozíciou uvádzajúceho odborného zamestnanca 3.2 Podieľať sa na rozvoji školského zariadenia/školy

1. OBLASŤ ZAČÍNAJÚCI ODBORNÝ ZAMESTNANEC

Kompetencia 1.1 Identifikovať rozvojové potreby začínajúceho odborného zamestnanca
Uvádzajúci odborný zamestnanec má vedomosti o: <ul style="list-style-type: none">▪ platných právnych predpisoch a profesijnom štandarde pre príslušnú kategóriu odborného zamestnanca,▪ požadovanej úrovni kompetencií odborného zamestnanca v kariérovom stupni samostatný odborný zamestnanec,▪ metódach a nástrojoch diagnostikovania rozvojových potrieb začínajúceho odborného zamestnanca.

Uvádzajúci odborný zamestnanec je spôsobilý:

- identifikovať úroveň profesijných kompetencií začínajúceho odborného zamestnanca vo vzťahu k profesijnému štandardu a potrebám školského zariadenia/školy.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Uvádzajúci odborný zamestnanec:

- *vyberá a používa vhodné metódy a nástroje na identifikovanie rozvojových potrieb začínajúceho odborného zamestnanca,*
- *interpretuje výsledky identifikácie rozvojových potrieb a vyvodzuje závery pre tvorbu a úpravu programu adaptačného vzdelávania.*

2. OBLASŤ ADAPTAČNÉ VZDELÁVANIE

Kompetencia 2.1 Plánovať adaptačné vzdelávanie

Uvádzajúci odborný zamestnanec má vedomosti o:

- platných právnych predpisoch vzťahujúcich sa na tvorbu programu adaptačného vzdelávania,
- teoretických východiskách odbornej činnosti,
- štandardoch odborných činností,
- príslušných profesijných štandardoch,
- povinnej dokumentácii, koncepčných a interných dokumentoch školského zariadenia/školy.

Uvádzajúci odborný zamestnanec je spôsobilý:

- plánovať adaptačné vzdelávanie v súlade s individuálnymi potrebami začínajúceho odborného zamestnanca a v súlade s potrebami školského zariadenia/školy,
- multidisciplinárne spolupracovať pri plánovaní adaptačného vzdelávania.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Uvádzajúci odborný zamestnanec v spolupráci so začínajúcim odborným zamestnancom vytvorí program adaptačného vzdelávania s dôrazom na:

- *individuálne rozvojové potreby začínajúceho odborného zamestnanca,*
- *dosahovanie úrovne jeho profesijných kompetencií v kariérovom stupni samostatný odborný zamestnanec,*
- *postupné preukazovanie dosiahnutej úrovne kompetencií formou adaptačného portfólia.*

V prípade potreby upravuje a dopĺňa program adaptačného vzdelávania.

Kompetencia 2.2 Koordinovať a riadiť adaptačné vzdelávanie

Uvádzajúci odborný zamestnanec má vedomosti o:

- metódach a technikách spätnej väzby, reflexie a individuálneho poradenstva.

Uvádzajúci odborný zamestnanec je spôsobilý:

- koordinovať a riadiť priebeh adaptačného vzdelávania,
- facilitovať začínajúceho odborného zamestnanca,
- poskytovať individuálne poradenstvo začínajúcemu odbornému zamestnancovi na základe spätnej väzby a reflexie.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Uvádzajúci odborný zamestnanec:

- *priebežne monitoruje plnenie cieľov adaptačného vzdelávania podľa stanovených kritérií,*
- *poskytuje odborné poradenstvo a usmerňuje začínajúceho odborného zamestnanca,*
- *podporuje sebareflexiu a sebahodnotenie začínajúceho odborného zamestnanca v súlade s cieľmi, obsahom a úlohami adaptačného vzdelávania,*
- *zapája začínajúceho odborného zamestnanca do prípravy a realizácie odborných činností,*
- *využíva relevantné formy, metódy a nástroje na priebežné posudzovanie odbornej činnosti a poskytovanie spätnej väzby začínajúcemu odbornému zamestnancovi,*
- *uplatňuje pravidlá efektívnej komunikácie na podporu a oceňovanie nadobudnutých zručností začínajúceho odborného zamestnanca,*

- *usmerňuje začínajúceho odborného zamestnanca v tvorbe adaptačného portfólia,*
- *podporuje vytváranie pozitívnej klímy na pracovisku vo vzťahu k začínajúcemu odbornému zamestnancovi,*
- *podporuje a rozvíja kladné postoje k profesii odborného zamestnanca.*

Kompetencia 2.3 Evalvovať adaptačné vzdelávanie

Uvádzajúci odborný zamestnanec má vedomosti o:

- možnostiach preukazovania profesijných kompetencií,
- kritériách hodnotenia odborného procesu,
- metódach a nástrojoch evalvácie adaptačného vzdelávania,
- štandardoch odborných činností.

Uvádzajúci odborný zamestnanec je spôsobilý:

- formulovať kritériá na hodnotenie odborných činností začínajúceho odborného zamestnanca,
- využívať vhodné metódy a nástroje na evalváciu adaptačného vzdelávania začínajúceho odborného zamestnanca,
- porovnať úroveň nadobudnutých kompetencií začínajúceho odborného zamestnanca na začiatku a po ukončení adaptačného vzdelávania,
- hodnotiť dosiahnuté profesijné kompetencie začínajúceho odborného zamestnanca vo vzťahu k profesijnému štandardu samostatného odborného zamestnanca,
- vytvoriť záverečné hodnotenie začínajúceho odborného zamestnanca.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Uvádzajúci odborný zamestnanec:

- *stanovuje kritériá hodnotenia odborných činností začínajúceho odborného zamestnanca,*
- *používa rôzne druhy, formy a spoľahlivé nástroje hodnotenia odbornej činnosti začínajúceho odborného zamestnanca,*
- *s využitím vhodných metód a nástrojov vyhodnocuje úroveň profesijných kompetencií začínajúceho odborného zamestnanca vo vzťahu k profesijnému štandardu samostatného odborného zamestnanca,*
- *vyhodnocuje úroveň zapojenia začínajúceho odborného zamestnanca do odborných činností,*
- *hodnotí plnenie cieľov adaptačného vzdelávania podľa stanovených kritérií,*
- *vypracuje záverečné hodnotenie o ukončení adaptačného vzdelávania.*

3. OBLASŤ UVÁDZAJÚCI ODBORNÝ ZAMESTNANEC

Kompetencia 3.1 Stotožniť sa s kariérovou pozíciou uvádzajúceho odborného zamestnanca

Uvádzajúci odborný zamestnanec má vedomosti o:

- princípoch mentoringu,
- požiadavkách kladených na kariérovú pozíciu uvádzajúceho odborného zamestnanca.

Uvádzajúci odborný zamestnanec je spôsobilý:

- identifikovať osobnostné dispozície, hodnoty a úrovne vlastných profesijných kompetencií,
- stanoviť si ciele sebarozvoja profesijných kompetencií v súvislosti s kariérovou pozíciou uvádzajúceho odborného zamestnanca.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Uvádzajúci odborný zamestnanec:

- *reflektuje a priebežne vyhodnocuje úroveň svojich kompetencií v kontexte profesijného štandardu uvádzajúceho odborného zamestnanca,*
- *využíva možnosti a rôzne formy celoživotného vzdelávania v súlade so stanovenými cieľmi sebarozvoja profesijných kompetencií uvádzajúceho odborného zamestnanca.*

Kompetencia 3.2 Podieľať sa na rozvoji školského zariadenia/školy

Uvádzajúci odborný zamestnanec má vedomosti o:

- koncepčných a interných dokumentoch školského zariadenia/školy,

- ďalšej dokumentácii školského zariadenia/školy.

Uvádzajúci odborný zamestnanec je spôsobilý:

- vykonávať špecializované činnosti uvádzajúceho odborného zamestnanca v súlade s hodnotami školského zariadenia/školy a Etickým kódexom pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Uvádzajúci odborný zamestnanec:

- *prezentuje vlastné odborné skúsenosti s kariérovou pozíciou uvádzajúceho odborného zamestnanca ostatným odborným zamestnancom školského zariadenia/školy,*
- *iniciuje a poskytuje podklady na zapracovanie zmien v procese adaptácie a adaptačného vzdelávania do metodických usmernení a interných dokumentov školského zariadenia/školy.*